

Sygn. akt V Ca 2644/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - **SSO Piotr Wojtysiak**

Sędziowie **SO Waldemar Beczek**

SO Joanna Wiśniewska-Sadomska (spr.)

Protokolant **sekr. sądowy Olga Michalec**

po rozpoznaniu w dniu **10 stycznia 2013 r.** w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa H. D.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej (...) w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie

z dnia 17 kwietnia 2012 r., sygn. akt I C 661/12

1. oddała apelację;

2. zasądza od H. D. na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 2644/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 października 2010 r. skierowanym przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w W. H. D. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, tj. nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie z dnia 28 lutego 2006 r. wydanego w sprawie I Nc 3158/05, któremu została nadana klauzula wykonalności przeciwko powódce w sprawie VI Co 550/10 oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 661/12 Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie oddalił powództwo w całości oraz orzekł o kosztach postępowania.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

Pozwem z dnia 4 października 2005 r. Wspólnota Mieszkaniowa (...) przy ul. (...) w W. wystąpiła przeciwko H. K. o zapłatę kwoty 17.562,43 zł z tytułu należności czynszowych - koszty zarządu, mediów oraz fundusz remontowy.

W dniu 28 lutego 2006 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał H. K., aby zapłaciła Wspólnocie Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w W. kwotę 17.562,43 zł wraz z kosztami procesu w kwocie 2.747,40 zł.

W dniu 27 listopada 2006 r. Wspólnota Mieszkaniowa złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty. Tytuł został wydany w dniu 28 grudnia 2006 r. W dniu 1 lutego 2007 r. Wspólnota Mieszkaniowa złożyła w oparciu o w/w tytuł wykonawczy wniosek o wszczęcie egzekucji.

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2008 r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone, bowiem dłużniczka H. K. zmarła w dniu 15 stycznia 2007 r.

W dniu 23 marca 2010 r. Wspólnota Mieszkaniowa złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 28 lutego 2006 r. z zaznaczeniem przejścia obowiązków na H. D..

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie nadał klauzulę wykonalności w/w nakazowi zapłaty przeciwko H. D., a następnie, w oparciu o ten tytuł wykonawczy została wszczęta przeciwko niej egzekucja.

Sąd rejonowy ocenił jako niezasadny podniesiony przez powódkę zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż stosownie do art. 125 §1 k.c. roszczenia stwierdzone nakazem zapłaty z dnia 28 lutego 2006 r. wydanym w sprawie I Nc 3158/05, jako stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawniają się z upływem lat 10, a roszczenia te nie stanowią roszczeń okresowych należnych w przyszłości, nie ma do nich zastosowania 3 letni okres przedawnienia. Sąd I instancji stwierdził, że nie upłynął jeszcze 10 letni okres od uprawomocnienia się nakazu zapłaty, co oznacza, że przedawnienie tych roszczeń nie nastąpiło.

Sąd rejonowy uznał, że zarzut nieważności w sprawie, w której wydano tytuł wykonawczy z powodu nienależytego reprezentowania strony tj. przez osobę, której pełnomocnictwo nie zostało udzielone w drodze uchwały wspólnoty mieszkaniowej, nie mógł być przedmiotem rozpoznania w sprawie o pozbawienie wykonalności, ponieważ postępowanie w sprawie I Nc 3158/05, jeśli nawet byłoby obarczone nieważnością, jest prawomocnie zakończone. Sąd I instancji podkreślił, że orzeczenie w tej sprawie nie zostało wzruszone w drodze zwykłych środków odwoławczych, a ponadto zarzut ten nie mógł być skutecznie podniesiony w niniejszym postępowaniu również dlatego, że nie mieści się w dyspozycji art. 840 § 1 k.p.c.

Również zarzut istnienia nierozliczonych roszczeń pomiędzy stronami z tytułu rozliczenia mediów i remontu nie mógł być w ocenie sądu rejonowego skutecznie podniesiony w niniejszym postępowaniu, ponieważ nie mieści się w dyspozycji art. 840 § 1 k.p.c. Sąd I instancji podkreślił, że zarzuty te powinny zostać podniesione w postępowaniu rozpoznawczym w sprawie I Nc 3158/05, gdzie mogły być przedmiotem rozpoznania.

Sąd rejonowy wskazał, że zarzut spełnienia świadczenia, stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. może być podniesiony w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jeżeli nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie, natomiast powódka podniosła, że przez wniesieniem pozwu, jak również później po jego wniesieniu, a przed wydaniem nakazu, jej matka uiściła pozwanemu dochodzoną kwotę, załączając wydruki z dowodów wpłat i wydruki z rachunków bankowych. Sąd I instancji stwierdził, że z wydruków tych wynika, iż przed wniesieniem pozwu powódka w okresie od września 2002 r. do czerwca 2004 r. zapłaciła pozwanemu kwotę 13681,58 zł, w tym kwotę 11333,78 zł tytułem zaliczek na zarząd i kwotę 2347,80 zł tytułem zaliczek na fundusz remontowy, zaś w okresie od września 2005 r. do stycznia 2006 r. zapłaciła pozwanemu kwotę 9.500 zł, w tym kwotę 2000 zł tytułem funduszu remontowego, przy czym wpłat tych dokonano przed wydaniem nakazu zapłaty. W tych okolicznościach sąd I instancji wskazał, że powódka spełniła w części świadczenie, jednakże nie oznacza to, że zarzut ten mógł prowadzić

do pozbawienia wykonalności tytułu w części, bowiem można domagać się pozbawienia wykonalności, opierając powództwo na zarzucie spełnienia świadczenia jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Sąd rejonowy podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 21 lipca 2010 r. (III CZP 47/10, OSNC 2010/12/165), podnosząc, że podstawą powództwa opozycyjnego przewidzianą w art. 840 § 1 pkt. 2 in fine k.p.c. jest nierozpoznanie przez sąd zarzutu spełnienia świadczenia, zgłoszonego przed zamknięciem rozprawy, co odnosi się do sytuacji, w której sąd nie rozpoznał tego zarzutu na skutek przeoczenia, albo gdy ocenił, że jego rozpoznanie jest niedopuszczalne z przyczyny późnego zgłoszenia, czyli z powodu tzw. prekluzji procesowej.

W tych okolicznościach sąd rejonowy uznał, że skoro w postępowaniu w sprawie I Nc 3158/05 nie został zgłoszony zarzut spełnienia świadczenia, nie wniesiono zresztą sprzeciwu, a spełnienie częściowe świadczenia nastąpiło przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, to nie mógł być przedmiotem rozpoznania w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Sąd I instancji przyjmując, że zgłoszone przez powódkę zarzuty są niezasadne (zarzut przedawnienia roszczenia objętego tytułem), albo nie mogą być przedmiotem rozpoznania w sprawie o pozbawienie wykonalności, powództwo oddalił, orzekając o kosztach postępowania na mocy art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, skarżąc orzeczenie w całości, zarzucając:

1. naruszenie prawa, w szczególności art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie polegające na przyjęciu, że nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu w przedmiotowym przypadku, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że występują przesłanki do jego zastosowania;
2. naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1, art. 244, art. 248 § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie wniosków dowodowych powódki, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;
3. nieuwzględnienie wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych, w szczególności pominięcie, że powódka spłaciła całość swojego zadłużenia, a powód w pozwie wystąpił o zawyżoną kwotę, gdyż celowo nie uwzględnił w niej wpłat właściciela w 2002 roku oraz rozliczeń mediów, które zmniejszają kwotę do zapłaty, z uwagi na to, że właściciel wpłaca zaliczki, które podlegają rozliczeniu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w całości, pozbawienie wykonania wykonalności przeniesionego tytułu egzekucyjnego o sygnaturze I Nc 3158/05 lub przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kosztów postępowania.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia, sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest niezasadna, zaś zawarte w niej zarzuty są w ocenie sądu odwoławczego pozbawione podstaw prawnych i nie mają wpływu na rozstrzygnięcie. Sąd rejonowy prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne tej sprawy i ustalenia te sąd odwoławczy przyjmuje za własne. Sąd rejonowy w toku postępowania nie dopuścił się żadnego z zarzucanych mu uchybień, a rozstrzygnięcie – zarówno co do podstawy faktycznej jak i prawnej – jest w ocenie sądu odwoławczego słuszne i w pełni odpowiadające prawu. Sąd rejonowy dokonał trafnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i na tej podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Do ustalonego stanu faktycznego zastosowane zostały właściwe przepisy prawa materialnego, które zostały prawidłowo zinterpretowane. W tym stanie rzeczy sąd okręgowy, dzieląc ustalenia faktyczne i poglądy prawne sądu okręgowego, przyjmuje je za własne.

W szczególności nie można podzielić zarzutu naruszenia art. 233 § 1, art. 244, art. 248 § 1 k.p.c. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, iż skuteczne postawienie zarzutu tego rodzaju wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Samo przekonanie strony o innej, niż dokonanej przez sąd ocenie poszczególnych dowodów jest niewystarczające (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, I ACa 1116/05,

niepubl.; takie samo stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniach niepublikowanych wyroków z dnia 14 marca 2002 roku, IV CKN 859/00 i z dnia 6 listopada 1998 roku, III CKN 4/98).

W ocenie sądu odwoławczego sąd I instancji dokonał prawidłowej interpretacji art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., który stanowił podstawę żądania powódki. Sąd rejonowy rozważył podniesione w pozwie zarzuty i szczegółowo wyjaśnił, dlaczego w niniejszej sprawie nie ma podstaw do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Sąd odwoławczy w pełni podziela twierdzenia sądu I instancji, iż w niniejszej sprawie nie doszło do przedawnienia roszczenia stwierdzonego nakazem zapłaty z dnia 28 lutego 2006 r. wydanym w sprawie I Nc 3158/05. Nie budzi najmniejszych wątpliwości, iż zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawniają się z upływem lat 10.

Prawidłowo także sąd rejonowy uznał, iż w niniejszym postępowaniu nie może być skutecznie podniesiony zarzut nieważności postępowania w sprawie zakończonej wydaniem nakazu zapłaty (ze względu na nieprawidłowe pełnomocnictwo), a także zarzut nierozliczenia w tym postępowaniu należności z tytułu opłat za media i kosztów remontu. Podzielić należy stanowisko sądu rejonowego, iż postępowanie w sprawie I Nc 3158/05 zostało już prawomocnie zakończone, a w tej sprawie zapadłe orzeczenie nie zostało wzruszone w drodze zwykłych środków odwoławczych, zaś podniesione przez powódkę zarzuty nie mieszczą się w dyspozycji art. 840 § 1 k.p.c.

W ocenie sądu okręgowego sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., a w szczególności przesłanek pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, którym jest orzeczenie sądowe. Zgodnie z powyższą normą dłużnik może oprzeć powództwo przeciwegzekucyjne „na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie”. W związku z pojawiającymi się wątpliwościami co do wykładni tego przepisu, Sąd Najwyższy podjął uchwałę z dnia 23 maja 2012 r. (III CZP 16/12), w której ostatecznie przesądził, że „oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny”. Sąd okręgowy, w pełni podzielając powyższe stanowisko Sądu Najwyższego i zawartą w uzasadnieniu tej uchwały argumentację prawną, reprezentuje pogląd, iż podstawą takiego powództwa nie może być zarzut spełnienia świadczenia, jeżeli nie był podnoszony on przez stronę w postępowaniu rozpoznawczym. W ślad za wywodami Sądu Najwyższego przywołać należy silnie ugruntowany zarówno w doktrynie, jak i judykaturze pogląd, że „z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany, co oznacza, że jeśli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli - jak to określono w orzecznictwie - "wykluczającemu działaniu prawomocności" (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 23 października 1954 r. I CO 41/54; uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 477/10; z dnia 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10)". Inna interpretacja art. 840 § 1 pkt. 2 in fine k.p.c. godziłaby zdaniem Sądu Najwyższego w dwie fundamentalne zasady procesu cywilnego: prawomocność orzeczenia sądowego i związanie stron takim orzeczeniem oraz powagę rzeczy osądzonej. Jednocześnie Sąd Najwyższy podkreślił, iż prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r., II CO 26/54). Bez znaczenia zatem w niniejszej sprawie były twierdzenia powódki i przedstawiane przez nią dowody na okoliczność stanu zdrowia jej matki – H. K., a w szczególności wykazujące, iż matka powódki z uwagi na stan zdrowia nie była w stanie aktywnie uczestniczyć w procesie. Zasada procesowa, że strona zobowiązana jest przedstawiać w toku postępowania wszystkie fakty i twierdzenia istotne dla rozstrzygnięcia sprawy oraz podnosić wszystkie przysługujące jej zarzuty, pod rygorem bezpowrotnej utraty tej możliwości, doznaje ograniczenia tylko w wyjątkowych, wprost przewidzianych w ustawie sytuacjach (przykładowo skarga o wznowienie postępowania). Natomiast powództwo przeciwegzekucyjne zmierza do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, stanowiącego prawomocne orzeczenie zaopatrzone w klauzulę wykonalności, nie prowadzi natomiast do zakwestionowania jego prawomocności i podważenia jego treści. W praktyce oznacza to, iż podstawą tego powództwa mogą być wyłącznie twierdzenia wskazujące, że po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku nastąpiły okoliczności, wskutek których zobowiązanie dłużnika wygasło z powodu

wykonania lub z innych przyczyn albo nie może być egzekwowane. Nie mogą być natomiast podstawą powództwa opozycyjnego zarzuty skierowane przeciwko orzeczeniu, zmierzające do zmiany jego treści.

Zdaniem sądu odwoławczego nie budzi zatem najmniejszych wątpliwości, iż podniesiony przez powódkę zarzut, że świadczenie zostało spełnione przed wydaniem nakazu zapłaty, nie mógł być podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego i powinien być zgłoszony w toku postępowania rozpoznawczego. Niepodniesienie tego zarzutu na tamtym etapie postępowania spowodowało, iż strona nie może się na niego skutecznie powoływać w uzasadnieniu powództwa przeciwegzekucyjnego.

Z tych wszystkich względów sąd okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił wniesioną w tej sprawie apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Zważywszy, że apelacja strony powodowej została w całości oddalona, powódka zobowiązana została do zwrotu pozwanemu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego przed sądem okręgowym. Zgodnie bowiem z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, czyli koszty procesu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalona została na podstawie § 6 pkt. 5 oraz § 12 u.1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.